

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

УДК 657.478.2

Кіндрацька Г.І.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу,
Національний університет «Львівська політехніка»
Кулиняк Ю.І.,
асистент кафедри обліку та аналізу,
Національний університет «Львівська політехніка»

ПЕРЕХІД НА МСФЗ: ЗМІНА ІНФОРМАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Запровадження в Україні МСФЗ сприяє кращому задоволенню інформаційних потреб користувачів, незважаючи на поширені сумніви щодо того, чи «забезпечить це бухгалтерському обліку статус ключової функції управління та важливого сегменту національної безпеки країни» [1].

Підприємства, які складають фінансову звітність за міжнародними стандартами, використовують ті ж форми звітності, що й інші підприємства (за винятком форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності», яку формують виключно за міжнародними стандартами). Разом з тим вони істотно відрізняються: за призначенням, основними користувачами, рівнем деталізації тощо. Звітність за національними стандартами, що формують у строгій відповідності з вимогами законодавства, передбачає опис порядку обліку господарських операцій та винятків з правил і призначається, здебільшого, для контролюючих органів. Звітність за міжнародними стандартами забезпечує об'єктивне відображення господарської діяльності, детальніше розкриття інформації, пояснення облікової політики для задоволення інформаційних потреб користувачів, зокрема іноземних інвесторів і партнерів, що створює можливість вітчизняним підприємствам доступу до міжнародних ринків капіталу, підвищує рівень їх інвестиційної привабливості тощо [2].

На основі фінансової звітності формують інформацію: про фінансовий стан, фінансові ресурси суб'єкта господарювання, обсяги і форми залучення в оборот власного і позикового капіталу; фінансові результати діяльності за звітний період, розміри і форми економічних вигод, отриманих основними групами постачальників капіталу (фінансових ресурсів); зміну фінансового стану суб'єкта господарювання, джерела фінансування та напрями їх використання, рух грошових потоків за звітний період.

Крім того, заохочується подання додаткової інформації у формі фінансово-економічних оглядів керівництва, в яких описано також основні фактори, що вплинули на рівень ефективності бізнесу.

Важливими для аналітичних цілей є наступні два моменти, що впливають з вимог МСФЗ: забезпечення порівнянності інформації, що міститься у фінансових звітах, зі звітністю підприємства за попередні періоди, а також з звітністю інших підприємств; формування якісної інформації, що характеризується належним рівнем розкриття, достовірності, нейтральності, обачності, аналітичності і сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень різними суб'єктами господарювання. Для цього у звітності наводять додаткові статті, заголовки та проміжні суми за умов, що їх подання підвищить об'єктивність оцінювання фінансового стану підприємства, зокрема, якщо характер, величина і призначення певної статті чи їх сукупності є такими, що їх доречно використовувати як окрему статтю звіту; якщо стаття чи групи статей можуть змінюватися відповідно до характеру та виду економічної діяльності підприємства. Також підприємство може вибрати, наприклад, спосіб подання витрат, зокрема класифікувати витрати за їх характером (метод аналізу витрат) чи за функціями (функціональний метод) залежно від інформаційних потреб.

Аналіз фінансової звітності, сформованої за МСФЗ, можна проводити за типовими напрямками: вивчення динаміки, складу і структури майна підприємства та джерел його формування, аналіз рівня ліквідності та платоспроможності підприємства; оцінювання рівня і динаміки показників ділової активності; аналіз ефективності управління грошовими потоками; визначення рівня потенційної загрози банкрутства; обґрунтування інвестиційної політики щодо залучення (розміщення) капіталу; аналіз рівня та динаміки показників рентабельності діяльності підприємства тощо. При цьому можливий аналіз динаміки різних показників за тривалий ретроспективний період, що дозволяє виявити тенденції зміни різноманітних аспектів діяльності підприємства, встановити тренд і спрогнозувати розвиток певних фінансово-економічних показників.

У міжнародній практиці розроблені стандартні підходи до аналізу майнового і фінансового стану підприємства, які ґрунтуються на співставленні оцінок об'єктів обліку, що відображають у звітності за різними підходами. Оскільки формати балансів постійно змінюють, то розроблено формалізовані алгоритми для певного інваріанту балансу.

Ще одним проблемним питанням є реалізація принципу повного висвітлення, тому що надання широкому колу користувачів інформації, яка міститься у фінансовій звітності, обмежується конфліктом інтересів їх основних груп у зв'язку з розподілом економічних вигод між ними чи подачею необхідної інформації у відповідному ракурсі.

Достовірна і повна інформація про фінансовий стан підприємства, фінансові результати та їх зміну не може бути також відображена без виконання однієї з найважливіших вимог складання звітності за МСФЗ - забезпечення порівнянності даних. Актуальність виконання зазначеної вимоги зростає в умовах інфляції, яка впливає на реальну вартість грошових коштів, призводить до значних змін у вартості майна підприємства тощо, а за умови ігнорування впливу інфляційних процесів на оцінку активів і зобов'язань призводить до спотворення інформації, що міститься у фінансовій звітності, до недостовірних результатів аналізу показників.

Таким чином, затверджені Мінфіном України форми фінансової звітності узгоджено з МСФЗ, але є певні особливості їх заповнення та розкриття інформації, що, безумовно, вимагає адаптації й вдосконалення методики фінансового аналізу за умови використання такої звітності як інформаційного джерела.

Література:

1. Жук В.М. До проблем стратегії запровадження МСФЗ в Україні / В.М. Жук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. - № 10. – С.16-22.
2. Хілл Б. Порівняння національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України з міжнародними стандартами бухобліку: програма фінансового навчання. / Б. Хілл. – Київ, Проект USAID «Розвиток ринків капіталу», 2010.- 37 с.

УДК 631.162.001

Коваль Н.І.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу
Вінницький національний аграрний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Обґрунтування необхідності дослідження фінансової діяльності аграрних підприємств лежить в площині проблем фінансового менеджменту на підприємствах. Фінансова діяльність є однією з важливих складових господарського механізму, вона охоплює процеси формування та використання фінансових ресурсів, спрямована на підтримання ефективності поточного функціонування підприємства, а також розробку, контроль та аналізу реалізації стратегії розвитку.

Дослідженню проблемі фінансів сільського господарства присвячені праці В.М.Алексійчука, П.І.Гайдуцького, О.Є.Гудзь, М.Я.Дем'яненка, Д.І.Деми, Г.Г.Кірейцева, П.А.Лайка, І.І.Лукінова, Д.В.Полозенка, П.Т.Саблука, П.А.Стецюка та інших.

Методологія обліку видів діяльності має певні надбання. Але в силу того, що категорія фінансова діяльність має різне значення для економічного життя та обліку, необхідне уточнення її концепції та ключових моментів. Саме з огляду на те, що «підприємницька діяльність можлива або у сфері виробництва, або у сфері надання послуг (комерційна), або у сфері суто грошовій (кредитній)» [6], першим фактором побудови бухгалтерського обліку є вид підприємницької діяльності.

Головні завдання аналізу та управління фінансовими ресурсами полягають у цілеспрямованому управлінні та дослідженні грошовими потоками на підприємстві, процес управління формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів з метою досягнення фінансово-економічних цілей підприємства здійснюється у сфері фінансового менеджменту [3; 4]. Згідно із сучасними тенденціями в галузі фінансової науки,